

«Նոր ժամանակի կրթություն» Հ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝

Խաղային տեխնոլոգիաների կիրառումը առարկայի դասավանդման գործընթացում

Առարկան՝ Ռուսաց լեզու

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Դավթյան Շուշան

Ուսումնական հաստատություն՝ Աշնակի Գ.Զաուշի անվան միջն. դպրոց

Երևան 2022

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Խաղը որպես սովորելու միջոց	5
Ռուսերենի ուսուցումը խաղի միջոցով	7
Եզրակացություն	14
Օգտագործված գրականության ցանկ	16

Ներածություն

Ժամանակակից աշխարհում օտար լեզվի դերն աճում է մարդկային կյանքի բոլոր ոլորտներում: Իսկ դա իր հերթին թելադրում է օտար լեզուների դասավանդման նոր մոտեցում, լեզվական համակարգի առանձին ասպեկտների ուսուցման մեթոդների վերանայում, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացում օտար մշակույթի, տեղի մասին նոր հայացքի ձևավորում: Օտար լեզուների ուսուցումը եղել է և շարունակում է խաղալ կարևոր դեր անձի զարգացման գործընթացում: Այդ իսկ պատճառով ժամանակակից կրթական համակարգում անընդմեջ կատարելագործվում են օտար լեզվի ուսուցման մեթոդներն ու եղանակները, ավանդական մեթոդներին փոխարինման են գալիս ինտերակտիվ մեթոդները: Օտար լեզվի դասավանդումը մի քանի նպատակ է հետապնդում

1. Ծրագրային պահանջների և տարրական դպրոցների համար կրթական չափորոշիչների կիրառում:

2. Օտար լեզվով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հնարավորության ընձեռում:

3. Օտար մշակույթը ընկալելու, ինչպես նաև աշխարհում կողմնորոշվելու կարողությունների ձեռքբերում, որը կօգնի երեխային շատ ավելի լավ հասկանալ իր սեփական լեզուն և մշակույթը:

Ելնելով ռուս և օտարերկրյա մեթոդաբանների (Մաֆոնովա Վ.Վ., Պասով Է.Ի., Կուզովլև Վ.Պ., Տուչկովա Տ.Ու., Մոնկա Բ., Կլեմենտևա Տ.Բ. և այլն) երկարամյա փորձից, կարող ենք վստահորեն ասել, որ օտար լեզվի դասավանդումը հիմնված է աշակերտներին երկրի ժողովրդի նպատակային լեզվի, մշակույթի հետ այս առարկայի դասավանդման հիմնական սկզբունքների վրա: Ներկայումս կան մեծ թվով տեխնոլոգիաներ, մեթոդներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ և նույնիսկ կարճ ժամանակում, եթե օտար լեզու չես սովորում, ապա գոնե ստանալ անհրաժեշտ գիտելիքներ: Օտար լեզուների յուրացման ամենաարդյունավետ միջոցներից մեկը, ըստ բազմաթիվ մեթոդիստների, ինչպես նաև ուսուցման մեջ անգիտակցական ազդեցության կողմնակիցների, արվեստն է: Քանի որ ներկայումս գոյություն ունեն ժամանակը հետաքրքիր անցկացնելու բազմաթիվ տարբերակներ, ուստի աճող սերնդի մոտ պետք է զարգացնել այնպիսի մոտիվացիոն բազա, որպեսզի աշակերտը

կարողանա ամբողջությամբ ներգրավվել ուսումնական գործընթացի մեջ, նաև հաշվի առնելով այն փաստը, որ տարրական դասարանների աշակերտների գիտակցական մակարդակը բավականին ցածր է, հարկավոր է ստեղծել պայմաններ, որպեսզի աշակերտը սովորի և միևնույն ժամանակ հաճույք ստանա ուսումնական գործընթացից: Ինտերակտիվ ուսուցմամբ դասերի ընթացքում կազմակերպվում են անհատական, խմբային, գույգերով աշխատանք, կիրառվում են դերային խաղեր, ստեղծագործական գործունեություն և այլն: Երաժշտական արվեստի տարբեր ձևերը կարող են օգնել բարձրացնել ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը՝ բարձրացնելով սովորողների մոտիվացիայի մակարդակը, ինչը նպաստում է ճանաչողության և նրանց մտավոր գործունեության զարգացմանը: Մոտիվացիոն ասպեկտը վճռորոշ է բոլոր հոգեբանական գործընթացների՝ մտածողության, ընկալման, հասկանալու և օտարալեզու նյութի յուրացման համար: Այս առումով երաժշտական արվեստը դիտվում է որպես ռուսերենի դասաժամերի հիմնական բաղադրիչ, օտար լեզվի դասաժամերին ընդգրկվելիս անհրաժեշտ է նախ և առաջ հաշվի առնել դպրոցականների նախասիրությունները: Արվեստի ցանկացած տեսակի ընտրության ժամանակ ամենակարևոր կարգավորիչը դպրոցականների տարիքն է:

Մեր հետազոտական աշխատանքի նպատակն է՝ բացահայտել և տեսականորեն հիմնավորել խաղերի կարևորությունը ռուսերենի դասերին:

Հետազոտության խնդիրներն են՝

- ✓ ուսումնասիրել այս խնդրի վերաբերյալ գիտամեթոդական և հոգեբանական-մանկավարժական գրականությունը.
- ✓ Ուսումնասիրել մոտիվացիոն ոլորտի ձևավորման տեսությունը; · Դիտարկել օտար լեզվի դասավանդման ընթացքում խաղերով աշխատելու մեթոդաբանությունը և առանձնահատկությունները. ·
- ✓ Ռուսերենի յուրահատկությունները դիտարկել որպես օտար լեզու սովորելու խթանիչ գործոններից մեկը:

Խաղը որպես սովորելու միջոց

Փորձի փոխանակումը ավագ սերնդից երիտասարդ սերնդին օգտագործում էին դեռ հնուց: Խաղը լայն տարածում է գտնում ժողովրդական դաստիարակության և դպրոցական շրջանում, ժամանակակից դպրոցում, որոնք ներդրում են կատարում ուսումնական ընթացքի համար: Խաղային գործունեությունը օգտագործվում է հետևյալ դեպքերում.

- ✓ որպես ինքնահաստատման ձև, հասկանալու համար առարկայի բաժինը:
- ✓ որպես մասնիկ մեխանիզմի,
- ✓ որպես դաս կամ նրա մի մաս,
- ✓ որպես արտադասարանական աշխատանքի միջոց:

Խաղադային դաստիարակչություն հասկացությունը ներառում է մեթոդների բավականին մեծ խումբ տարբեր ժամանցային դաստիարակչական խաղերի միջոցով: Մյուս խաղերի հետ համեմատ դաստիարակչական խաղը ունի նպատակ՝ խնդրի ուղիղ կետին հասնելու և իրեն համապատասխանող դաստիարակչական արդյունք, որոնք կարող են լինել կողմնակի ընդգծված դրական ձևով և բնութագրվում է դասաճանաչողական ուղղությամբ:

Խաղային տեսքը ստացվում է դասի ժամանակ խաղային գործողությունների և իրավիճակների օգնությամբ, որոնք գործում են որպես առաջացնող միջոց, որպես սովորեցնող գործողությունը:

Խաղային տեխնոլոգիաների կիրառումն ունի ուսումնադաստիարակչական նշանակություն: Խաղը դիտարկվում է որպես առաջատար գործունեություն ,ոչ այն պատճառով ,որ այն երեխայի կյանքում մեծ տեղ է գրավում ,այլ որովհետև խաղի ընթացքում երեխայի հոգեկանում տեղի են ունենում գլխավոր փոփոխություններ,զարգանում են հոգեկան այն գործընթացները, որոնք անհրաժեշտ են զարգացման նոր առավել բարձր աստիճան անցնելուն:Խաղը հանդիսանում է ոչ միայն զվարճալի միջոց,այլ նաև սովորական վարժություն,որը զգեստավորվել է հետաքրքիր ձևով,խաղի բովանդակությունը ծառայում է ուսումնական խնդրի կատարմանը,որտեղ կարևորվում է դաստիարակչական կողմը:

Խաղի գործառույթներն են՝

- ✓ Սոցիալ-մշակութային նշանակություն

- ✓ Խաղի ինքնիրացման գործառույթ
- ✓ Հաղորդակցման գործառույթ
- ✓ Խաղի ախտորոշիչ գործառույթ
- ✓ Խաղի թերապևտիկ գործառույթ
- ✓ Խաղի շտկողական գործառույթ
- ✓ Խաղի զվարճացնող գործառույթ

Այս ամենի հետ նաև պարտադիր կիրառվում են խաղային տեխնոլոգիաները՝ դերեր, խաղային գործողություններ, խաղացողների միջև հարաբերությունների ստեղծում,սյուժե:

Խաղային տեխնոլոգիաների կիրառումը Ռուսերեն առարկայի դասավանդման գործընթացում

Բազմազան և խայտաբղետ աշխարհում ապրող երեխայի համար շատ կարևոր է դասերի ժամանակ բազմազանությունն ապահովելը: Դասի կազմակերպման ձևը երեխայի համար պետք է նաև անակնկալ լինի: Երեխայի համար տաղտկալի է ,երբ նա նախօրոք գիտի դասի ընթացքը,սցենարը:Միօրինակությունը նվազեցնում է ուսման շարժառիթը,խաթարում ստեղծագործական մտածողության զարգացումը:Այդ առումով ` մեթոդների,հնարների հարուստ զինանոցի կիրառումը կարող է սովորողների համար դասը դարձնել սպասված, բայց նաև անսպասելի,անակնկալ և հետաքրքիր իրադարձություն: Ներկայումս դպրոցի և ուսուցչի առաջ շատ բարդ խնդիր է դրված ` աշակերտների շրջանում կրթական գործունեության համար դրական կայուն մոտիվացիայի ձևավորում (մասնավորապես օտար լեզվի ուսումնասիրության համար), այնպիսի մոտիվացիա, որը նպաստում է համառ, համակարգված կրթական գործունեության աշխատանք: Ի վերջո, ակնհայտ է, որ առանց մոտիվացիայի աշակերտի գործունեությունը ուսումնական գործընթացում անարդյունավետ կլինի:Մեր աշխատանքի նպատակն է խաղային տեխնոլոգիաների բացահայտման և դասակարգման միջոցով ամբողջացնել ուսուցման գործընթացի ուսումնասիրության համապատկերը:

Ինչպես գիտենք, ուսումնական գործունեության մոտիվացիան ձևավորվում է ցածր դասարաններում, ուստի շատ կարևոր է, հատկապես օտար լեզվի դասավանդման սկզբնական փուլում, ուսումնական գործընթացը կազմակերպել այնպես, որ ոչ միայն զարգացնի սովորողի ճանաչողական հետաքրքրությունը, այլև ստեղծագործական գործունեություն:

Օտար լեզուների ուսուցման մեթոդիկա մշակելիս պետք է ընտրել ուսումնական նյութը մատուցելու այնպիսի մեթոդներ, որոնք թույլ կտան `

1. Խթանել աշակերտների հուզական ակտիվությունը
2. Կիրառել շարժողական և տեսալսողական բազմազգայական գործողություններ ` ներառելով երգեր,հեքիաթներ, երաժշտություն
3. Լայնորեն կիրառել դերային խաղեր,որոնք նպաստում են իրադրային ուսուցմանը և հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը

4. Լեզուների դասավանդումն իրականացնել այնպիսի իրադրություններում, որոնք օգնում են երեխային մտքերն արտահայտելու և տեղեկատվություն ընկալելու
5. Նպաստել երեխայի ինքնավստահության զարգացմանը և գնահատել երեխայի ներդրած ջանքերը
6. Ուսուցումը կազմակերպել երկխոսության ձևով
7. Ստեղծել հոգեբանական բարենպաստ մթնոլորտ

Դասերի կազմակերպման տարբեր մեթոդների շարքում դպրոցականների շրջանում ամենամեծ հետաքրքրությունն առաջացնում են խաղերը, խաղային իրավիճակները: Խաղը բացի ժամանցային երևույթ լինելուց, ունի նաև դաստիարակչական, ուսուցողական նշանակություն: Այս դեպքում այն հանդես է գալիս որպես միջոց, մեթոդ գիտելիքը տեղ հասցնելու համար: Խաղը լայն տարածում է ունենում ժողովրդական դաստիարակության և դպրոցական շրջանում: Խաղը իսկական ուսուցման գործիք է, որն ակտիվացնում է սովորողների մտավոր գործունեությունը, դարձնում ուսումնական գործընթացը գրավիչ և հետաքրքիր: Սա լեզվին տիրապետելու հզոր խթան է: Ժամանակակից ուսումնական պրոցեսում խաղը ձեռք է բերում անփոխարինելի նշանակություն: Խաղը երեխայի համար առաջնային գործունեություն է, այն զգացմունքների արտահայտման և շրջապատող իրականության ճանաչման հզոր միջոց է: Խաղը որպես գործունեության ձև իրականացնում է մի շարք գործառույթներ՝

1. զարգացնող
2. դաստիարակող
3. շփման և հաղորդակցման
4. կարգավորող
5. առողջարարական

Հոգեբանների կարծիքով (Ա.Ա. Լեոնտև) կրթական գործընթացում պետք է ներկայացվի խաղի ստեղծած մոտիվացիան, այսինքն՝ խաղային մոտիվացիան, հաղորդակցական, ճանաչողական և գեղագիտական: Այս ամենը միասին վերցրած կազմում է սովորելու մոտիվացիան:¹

¹ Леонтьев, А. Н. Совершенствование методики обучения иностранному языку в средней общеобразовательной школе / А. Н. Леонтьев. – М., 1989. – 320 с.

Դ.Բ. Էլկոնինը կարծում է, որ խաղը կատարում է չորս գործառույթ, որոնք ամենակարևորն են մարդու համար՝ մոտիվացիոն կարիքների ոլորտը զարգացնելու միջոց, ճանաչողության միջոց, մտավոր գաղափարներ զարգացնելու միջոց և կամավոր վարքագիծ զարգացնելու միջոց:

Խաղի օգտագործումը դասը դարձնում է ավելի հետաքրքիր և գրավիչ: Որպեսզի մասնակցել խաղին (իսկ դրանից ոչ մի երեխա չի հրաժարվի), շփվել մեկը մյուսի և ուսուցչի հետ, հասնել ինչ-որ հաջողության և վաստակել ուսուցչ գովերգումը (Молодец! Умница! Очень хорошо!....), պետք է հաղորդակցվի ընկերների հետ ռուսերենով: Սա պետք է լինի գլխավոր պայմանը:

Խաղը համամարդկային մշակույթի եզակի երևույթ է, դրա սկզբնաղբյուրն ու զագաթնակետը: Մարդն իր ոչ մի գործունեության մեջ չի դրսևորում այնպիսի ինքնամոռացություն, իր հոգեֆիզիոլոգիական և ինտելեկտուալ ռեսուրսների բացահայտում, ինչպես խաղի մեջ: Այդ իսկ պատճառով այն ընդունվել է

մարդկանց մասնագիտական պատրաստվածության համակարգում, այդ իսկ պատճառով խաղն ընդլայնում է իր սկզբունքները՝ ներխուժելով մարդկային կյանքի նախկինում անկանխատեսելի ոլորտներ: Ցանկացած լեզվով հաղորդակցությունը պահանջում է մեծ բառապաշար, որը կուտակվում է մի քանի տարիների

ընթացքում: Այստեղից բխում է, որ լեզուն պետք է սկսել վաղ մանկությունից: Դա ստիպեց ուսուցիչներին փնտրել նոր մեթոդներ, որոնք թույլ են տալիս երեխաներին արդյունավետ կերպով, և ամենակարևորը, հետաքրքրությամբ սովորել օտար լեզուներ: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հետաքրքրությունը

սովորելու լավագույն խթանն է, անհրաժեշտ է փորձել օգտագործել բոլոր հնարավորությունները՝ լեզվի ուսուցման գործընթացում երեխային խաղային գործունեության միջոցով թեթևացնելու համար: Երկար տարիներ քերականությունը դասավանդվել է միայն ավանդական մեթոդներով՝ հիմնական սկզբունք

համարելով թարգմանությունը և քերականական նյութի մեխանիկական յուրացումը՝ շարունակական կրկնողական վարժությունների միջոցով: Սակայն այժմ, հաշվի առնելով ժամանակակից հասարակության հաղորդակցական կարիքները, քերականության դասավանդումն իրականացվում է ժամանակակից մեթոդների

կիրառմամբ, որոնց անբաժան մասն են կազմում խաղերը:

Այս աշխատանքը ցույց է տալիս խաղի ողջ կարևորությունը մանկավարժական գործընթացում՝ սկզբնական փուլում ռուսերենի դասերին դրա օգտագործման օրինակով: Խաղերն օգնում են երեխաներին դառնալ ստեղծագործ անհատականություն, սովորեցնում են ստեղծագործ լինել ցանկացած ոլորտում: Ստեղծագործությունը մշտական կատարելագործումն ու առաջընթացն է ցանկացած գործունեության մեջ: Խաղերը ստեղծարարություն են հաղորդում երեխաներին և մեծահասակներին: Առանց ստեղծագործական ուրախության, մեր կյանքը վերածվում է ձանձրույթի և առօրյայի: Ե՛վ մեծահասակը, և՛ երեխան կարող են սովորականի մեջ տեսնել անսովորը:

Ստեղծագործությունը բնության կողմից բնորոշ է երեխաներին: Նրանք սիրում են ստեղծագործել, հորինել, երևակայել, պատկերել, կերպարանափոխվել: Երեխաների ստեղծագործական ունակությունները արագորեն մարում են, եթե դրա նկատմամբ հետաքրքրություն չկա ուրիշների կողմից: Համատեղ ստեղծագործական խաղերն ավելի են մտերմացնում և՛ մեծերին, և՛ երեխաներին: Սա արդյունավետ կրթության հիմնական սկզբունքներից մեկն է: Խաղերի շնորհիվ իրենց ուժերին անվստահ երեխաները հաղթահարում են իրենց բարդույթները և անվճռականությունը: Երեխան, խաղալով, միշտ ձգտում է առաջ գնալ, ոչ թե հետ: Խաղերում երեխաները կարծես թե սինխրոն «աշխատում են» իրենց երեք մտավոր գործընթացներով՝ ենթագիտակցություն, միտք, երևակայություն:⁴ Ամերիկացի հոգեբան Դ.Միդը խաղի մեջ տեսավ այն ձևավորման ընդհանրացված մոդելը, որը հոգեբաններն անվանում են «անկախություն»: Խաղը ինքնարտահայտման

ինքնորոշման, ինքնաիրացման ոլորտ է: Բժշկության և հոգեբանության ճյուղ կա՝ խաղային թերապիա: Խաղի միջոցով կարող ես ճանաչել երեխային: Խաղի օգնությամբ ուսուցիչը կարող է շտկել, կատարելագործել, զարգացնել կարևոր հոգեբանական հատկություններ երեխաների մոտ:

Ես որպես ուսուցիչ՝ փորձում եմ երեխաների մեջ սերմանել հետաքրքրություն ուսումնական գործընթացի և հենց լեզվի նկատմամբ: Պետք է օգտվել երեխաների հիշողությունից: Երեխան կարողանում է նյութը ամբողջությամբ անգիր անել՝ տպելով հիշողության մեջ: Բայց դա տեղի է ունենում այն դեպքում, երբ նա ունի համապատասխան վերաբերմունք, և նրա համար շատ կարևոր է հիշել այս կամ այն նյութը: Դա անելու ամենահեշտ ձևը խաղի մեջ է: Դասերի խաղերը մեզ հնարավորություն են տալիս հիմնավորել երեխայի՝ ընկերների հետ ռուսերեն շփվելու իսկապես անհիմն պահանջը. գտնել ուղիներ և ցույց տալ ամենապարզ մոդելների վրա կառուցված ռուսերեն արտահայտությունների նշանակությունը. դարձնել էմոցիոնալ առումով գրավիչ, կրկնել նույն խոսքի օրինաչափությունները և ստանդարտ երկխոսությունները:

Այսպիսով, մենք խաղը դիտարկում ենք որպես իրավիճակային-փոփոխական վարժություն, որտեղ հնարավորություն է ստեղծվում խոսքի օրինաչափության բազմակի կրկնության համար՝ իր բնորոշ նշաններով՝ հուզականություն, նպատակասլացություն, խոսքի ազդեցություն, որը հնարավորինս մոտ է իրական խոսքի հաղորդակցությանը: Խաղերը նպաստում են հետևյալ մեթոդական առաջադրանքների կատարմանը.

✓ երեխաների հոգեբանական պատրաստվածության ձևավորմանը՝ բանավոր հաղորդակցության համար.

✓ նրանց կողմից լեզվական նյութի կրկնակի կրկնության բնական անհրաժեշտության ապահովմանը.

✓ աշակերտներին պատրաստել խոսքի ցանկալի տարբերակը

Խաղն իրագործելի է նույնիսկ թույլ առաջադիմություն ունեցող աշակերտների շրջանում: Հավասարության զգացում, խանդավառության և ուրախության մթնոլորտ, առաջադրանքների իրագործելիության զգացում. այս ամենը երեխաներին

հնարավորություն է տալիս հաղթահարել ամաչկոտությունը, որը խանգարում է նրանց ազատորեն օգտագործել օտարալեզու բառերը խոսքում և ունի բարերար ազդեցություն: Լեզվական նյութը աննկատ կերպով յուրացվում է, ու միաժամանակ բավարարվածության զգացում է առաջանում՝ «պարզվում է, որ ես արդեն կարող եմ բոլորի հետ հավասար խոսել»:²

Ստրոնինը, իր «Ուսուցման խաղեր ուսերենի դասերին» գրքում խաղերը բաժանում է հետևյալ կատեգորիաների.

1. բառային խաղեր;
2. քերականական խաղեր;
3. հնչյունական խաղեր;
4. ուղղագրական խաղեր;
5. ստեղծագործական խաղեր
6. դերային խաղեր

Հաղորդակցական կարողությունների արդյունավետ ձևավորմանը նպաստում են դերային խաղերը: Դրանք իրենցից ներկայացնում են խաղերի ամենահետաքրքիր և բարդ տեսակը: Այս դեպքում առաջարկված հարցի շուրջ աշակերտները խոսում են ոչ թե իրենց, այլ հերոսների անունից: Դերային խաղերը պահանջում են մանրամասն պլանավորում և անցկացում:

Ռուսերենի դասերին խաղերը կարող են և պետք է օգտագործվեն նաև լարվածությունը, միապաղաղությունը թոթափելու համար, լեզվական նյութ մշակելիս, խոսքի գործունեությունը ակտիվացնելիս: Իհարկե, պետք է նկատի ունենալ, որ յուրաքանչյուր տարիքային շրջան բնութագրվում է առաջատար գործունեության իր տեսակով: Խաղերը լավագույնս օգտագործվում են դասի կեսին կամ վերջում՝ լարվածությունը թոթափելու համար: Կարևոր է, որ խաղերի հետ աշխատանքը բերի դրական հույզեր և օգուտներ, և, բացի այդ, ծառայի որպես արդյունավետ խթան այն իրավիճակում, երբ անգլերեն սովորելու երեխաների հետաքրքրությունը կամ մոտիվացիան սկսում է թուլանալ:

² Матрон, Е. Д. Сюжетные ролевые игры на уроках по работе с газетой / Е. Д. Матрон // Иностранные языки в школе. – 1990. - № 2 – С. 81-85

Ռուսերենի դասերին խաղերի օգտագործումն օգնում է ուսուցչին ավելի խորը բացահայտելու յուրաքանչյուր աշակերտի անձնական ներուժը, նրա դրական անձնական հատկությունները(աշխատասիրություն, ակտիվություն, անկախություն, նախաձեռնողականություն, համագործակցության մեջ աշխատելու կարողություն և այլն), պահպանել և ամրապնդել կրթական մոտիվացիան:

Եզրակացություն

Ամփոփելով կարելի է ասել, որ խաղը և երաժշտությունը, անկասկած, արդյունավետ գործիք է օտար լեզվի ուսուցման համար, սակայն ուսուցիչը պետք է պահպանի չափի զգացումը, հակառակ դեպքում այն կկորցնի իր արդյունավետությունն ու գրավչությունը աշակերտների համար: Նույն խաղը կարելի է կիրառել դասի տարբեր փուլերում: Այնուամենայնիվ, ամեն ինչ կախված է ուսուցչի աշխատանքի կոնկրետ պայմաններից:

Հատկապես կարևոր է դերային խաղեր օգտագործել ցածր դասարաններում, քանի որ դպրոցականների կրթական և ճանաչողական գործունեության մոտիվացիան խթանելու կարևոր մեթոդ է: Հենց այս տարիքում է տեղի ունենում անցում խաղից դեպի կրթական առաջատար գործունեության: Խաղը երեխայի համար ուսուցչի և հասակակիցների հետ շփվելու ամենահասկանալի միջոցն է, բայց, այնուամենայնիվ, չպետք է մոռանալ, որ դա նախևառաջ պարզապես խաղ չէ, այլ դաստիարակչական խաղ: Յուրաքանչյուր խաղ պետք է ունենա իր նպատակը, խնդիրները և հանգեցնի արդյունքի:

Խաղին նախապատրաստվելը բավականին կարևոր կետ է: Եթե սա թատերական խաղ է, ապա ուսուցիչը պետք է նախօրոք մտածի բոլոր անհրաժեշտ դեկորների և զգեստների մասին, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել խաղի ընթացքում: Պետք է մտածել, թե աշակերտը ինչ դժվարությունների կարող է հանդիպել կամ կանխատեսել կոնֆլիկտային իրավիճակ, եթե խաղը մրցակցության համար է: Ի վերջո, խաղի արդյունավետությունը, ինչպես նշվեց ավելի վաղ, կախված կլինի ոչ միայն արտաքին բովանդակությունից, այլ ավելի մեծ չափով և՛ աշակերտների, և՛ ուսուցչի հուզական վիճակից:

Երգերի հետ կանոնավոր աշխատանքի կազմակերպումը մեծապես հեշտացնում է օտար լեզվի ուսուցման գործընթացը թե՛ ուսուցչի, թե՛ սովորողների համար: Ուսուցիչը պետք է գիտակցի երգերի հետ կանոնավոր, այլ ոչ թե հատվածական աշխատանքի կարևորությունը: Պետք է իմանալ նաև երգերը որպես մեթոդական տեխնիկա օգտագործելու առանձնահատկությունները, օտար լեզվի դասաժամերին դրանց ընտրության հիմնական չափանիշները, կիրառման նպատակը, երգերի հետ

աշխատելու փուլերը: Այս տեսակի աշխատանքի նկատմամբ աշակերտների հետաքրքրությունը պահպանելու համար խորհուրդ է տրվում փոխել երգի հետ աշխատելու ձևերը, մշակել նոր տիպի առաջադրանքներ և վարժություններ, օգտագործել թերթիկներ: Կարևոր է հասկանալ, որ երգը օտար լեզվի հետագա ուսումնասիրության ամենաուժեղ խթաններից է, երգն իր բովանդակությամբ կարող է խրախուսել աշակերտներին արտահայտել իրենց սեփական մտքերը և վերաբերմունքը, ինչ-որ բանի վերաբերյալ: Բացի այդ, վավերական, ճիշտ ընտրված երգերը զարգացնում են աշակերտների մտածողությունը, ուշադրությունը և հիշողությունը, օգնում են ակամա պահպանել բարդ նյութը, խոսքի ոճը և կայուն արտահայտությունները հիշողության մեջ: Բացի այդ, երաժշտությունը դրական է ազդում աշակերտների անհատականության ձևավորման, նրանց բնավորության և տրամադրության վրա, ինչպես նաև ձևավորում է գեղագիտական ճաշակ:

Հոգեբանական և մանկավարժական գրականությունը վերլուծելուց հետո եկանք հետևյալ եզրակացությունների.

- խաղային և երաժշտական տեխնոլոգիաները զգալիորեն մեծացնում են օտար լեզուներ սովորելու մոտիվացիան.
- խաղը և երգը աշակերտների ճանաչողական գործունեությունը ուժեղացնելու միջոց են, նպաստելով դրա ակտուալացմանը
- խաղը նպաստում է ուսուցման հաղորդակցական գործունեությանը, ապահովում սովորողների խոսքային գործունեության զարգացումը:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Артемова В.А. Психология обучения иностранным языкам. – М 1969
2. Артамонова Л.Н. Игры на уроке русского языка и во внеклассной работы. // Английский язык, №4, 2008 – с.363.
3. Петрова Л.В. Игровые технологии на уроках английского языка// Английский язык, №11, 2008
4. Выготский Л.С. Игра и ее роль в психологическом развитии ребенка // Вопросы психологии. – 1966.13
5. 5. Леонтьев, А. Н. Совершенствование методики обучения иностранному языку в средней общеобразовательной школе / А. Н.
6. Леонтьев. – М., 1989. – 320 с.
7. <https://www.youtube.com/watch?v=pvHtvD-xEJ8>